

Milínský zpravodaj

LÉTO 2024 - mimořádná příloha

Obsah čísla:

- ⇒ Z historie: Lidová vzpomínková kronika 13 – Libuše Jonáková a Marie Eliášová
- ⇒ Milínsko v literatuře - Jan Čáka: Cesta na severovýchod
- ⇒ Vlastivědné toulky Milínkem 15: Vrch Vraneč, naučné a sportovní stezky mezi Milínem a Vrančicemi

Foto Vrančická draha: Dana Reiterová

Pokračování seriálu Vlastivědné toulky najdete na str. 8. Postupně Vás seznámujeme se zajímavými místy v okolí Milína. Budeme rádi, když nám pošlete své vlastní tipy i s bližšími informacemi (do knihovny: knihovna@milin.cz). Na www.milin.cz (Turistika/Výlety v okolí) najdete tipy na výlet v okolí Milína i „toulky“.

Lidová vzpomínková kronika Milína 13

Pokračování vzpomínek našich spoluobčanů (výběr). Celý přepis vzpomínek, včetně mluveného slova, je k dispozici v milínské knihovně. Již dříve zveřejněno: J. Baštýř, O. Neklová, J. Vojáčková, E. Průchová, V. Kopalová, J. Fírtová, Z. Bejčková, A. Kožinová, J. Růžková, E. Pečarková, A. Vošahlík, Jana Slámová.

Rozhovory a zpracování: Dana Reiterová a Kamila Nergerová

Libuše Jonáková a Marie Eliášová

Paní Jonáková byla v minulosti vedoucí na milínské poště, kde pracovala přes 20 let.

Obě paní chtěly poskytovat rozhovor společně, protože byly dávné kamarádky. Obě dvě se do Milína přistěhovaly na přelomu 50. a 60. let 20. století. Paní Jonáková pochází z Prahy a paní Eliášová z Malčic (u Písku).

Rozhovor je z r. 2016, fotku paní Eliášové nemáme, protože už v Milíně nebydlí.

Libuše Jonáková

Kam se chodilo pro něco dobrého na zub tady v Milíně?

L. J.: Na Homoli prodávala a vyráběla paní Žáčková, které se říkalo paní Medinková, protože vyráběla z medu takové kostičky. A kousek vedle byla drogerie - pan Polívka - tam jsme chodili na žužu.

M. E.: A taky jsme tam chodili pro kapky na kašel. Ty pan Polívka sám vyráběl. Teď tam bydlí Mrázkovi. Podle mě byla jeho dcerou paní Babincová.

To bylo v jakých letech, nevíte?

M. E.: Já jsem se sem stěhovala v roce 1957.

L. J.: A já 1964. To byly děti malé, chodily do školy.

A tam byl jeden pan prodavač?

M. E.: Byl tam pan Polívka, někdy tam byla i jeho manželka. Oni tam bydleli, takže to bylo takové rodinné. Dole na Milíně byly taky obchody, měli tam látky a i vlastně nábytek, my tam kupovali nábytek do obýváku.

L. J.: Bylo to vedle radnice, měli to Fulínovi. Později tam byla Jitřenka a pak Lama. Bývala tam tenkrát obuv. Potraviny byly u Cihelků, to bylo hned vedle. Ti Fulínovi měli jen takový malý krámeček.

Kam jste se chodily v Milíně v létě koupat?

L. J.: Chodilo se na Nádrž, anebo do Lazska do Hubeňáku. To jsme chodili pěšky. Tam se tenkrát utopil kluk Rákosníků.

M. E. Tvůj tatínek tam byl při tom, že?

L. J.: On tam byl zrovna s holkami (dcerami).

M. E.: My jsme tam chodili taky spolu s dětmi pěšky. Někdo taky jezdil. My jsme tenkrát auto neměli, tak jsme chodili pěšky. Takhle zadem.

Chodili jste také do Ostrova tam na to koupaliště?

L. J.: To ještě asi možná nebylo...

M. E.: No, to bylo později. To až potom.

No a tady ta Nádrž u Soběslavských? Ta už teda byla?

L. J.: No, co byly moje děti školní, tak ta už byla.

M. E.: No to se tam dělalo vlastně taky jako brigádně. Ty akce „Z“ tehdy byly. Které byly povinné nepovinný ☺.

To tady mám taky vlastně otázku, jestli byli lidi, kteří se odvážili nejlít?

M. E.: Ale jo. Taky někteří nešli, ale nevím, jestli kvůli tomu měli nějaký postih.

A co tancovačky, zábavy?

M. E.: Poutě byly, co já si pamatuju.

L. J.: Tancovačky byly hodně, až byla postavená sokolovna.

M. E.: No nebo u Nováků? My jsme byli někdy u Nováků.

J. L.: Tam, co byl sál, jak je Přemysl?

M. E.: Ne, u Nováků, nahoře na Homoli, tam byla jezeďácká jídelna a tam jsme jednou byli na plese.

A vy pamatujete až novou sokolovnu?

J. L.: Já jsem se sem přistěhovala až v 64. roce, tak od té doby.

Vy jste odkud paní Jonáková?

J. L.: Původně z Prahy, přivdala jsem se do Pečiček. Do Hostince u Jonáků.

Ty poutě jste říkaly, že se tady v září dělaly? A to byla i zábava?

M. E.: To byla zábava a bývaly tady i kolotoče, dole u Čalounů (nyní Srbků, bývalý pivovar). Zkraje, co já jsem sem přišla, tak bývaly tam. Vlastně sídliště bylo rozkopané, my jsme chodili po fošnách do baráku. Víím, že tam byla jedna fošna. Já jsem říkala: no jak já mám jet s kočárem po jedné fošně? Tak Vašek – manžel – tam někomu řekl, tak nám tam dali fošny dvě vedle sebe.

A vy jste se stěhovali rovnou sem na sídliště?

M. E.: Rovnou na sídliště.

Na sídlišti byly nějaké obchody?

M. E.: Ne. Když jsem sem přišla, tak tam nebylo vůbec nic. To byly první baráky, červený a ty dva zelené, jak jsou v Nádražní ulici, já jsem v tom zeleném nahoře. To byly první tři baráky, které se obsazovaly.

L. J.: Ještě byl kdysi krám, jak bydlí ta bývalá paní učitelka – na Homoli „u Schreinů“, tam byla zelenina.

Co nějaký sport, dělalo se tady něco? Fotbal?

M. E.: Volejbal taky. To chodila třeba paní Študentová a Nešporová na volejbal. Tady právě pod tou Sokolovnou. Tam bylo hřiště.

L. J.: Já jsem ještě chodila, jak tady do Sokolovny chodily takové ty postarší

ženy, no nebyly jsme ještě tak staré, na cvičení. Někdo předcvičoval, ale už Vám neřeknu, kdo.

A co třeba v zimě, chodilo se na běžky, nebo ne?

L. J.: Za mě ne. Sáňkovalo se.

M. E.: Chodili jsme s dětma na led na Podradětický rybník.

A tady ta Nádrž?

L. J.: Na Nádrži se taky bruslilo. Půjčovaly jsme si navzájem brusle. To tam nedávejte - já jsem tam byla se švagrovou, trochu jsme se namazaly, tak jsme šly bruslit. Blázni ☺.

Chodili i dospělí, nejenom děti?

M. E.: My jsme chodili bruslit s dětma. Měli jsme dvě děti, nikoho jsme neměli, kdo by nám je mohl pohlídat, tak jsme všude chodili s dětmi.

Byly na sídlišti nějaké prolezačky nebo hřiště pro děti?

M. E.: Já když jsem sem přišla, tak tu nebylo pro děti nic. To se až potom budovalo. To Vám říkám, to bylo jen pole rozorané. Ani chodník, nic.

L. J.: Naše děti si chodily hrát tam, jak se jde jako k nádraží, tak tam byl takový lesík. Teď už je to taky takové vykácené. Tam si nejvíc hráli, to byl zrovna v té době v oblíbě Vinnetou.

Mě třeba děti říkají až teď, co dřív dělaly. Jezdili na kole támhle někde do Kácině – to kdybych věděla, tak bych zešílela.

Jaké pamatujete řemeslníky? Co tady kdo dělal, nějaké opravy a tak?

L. J.: Já si pamatuju pana Kloučka – ševce. A to bylo někde pod samoobsluhou Coop. Někde tam měl provozovnu, jestli už je to zbourané, nevím...

M. E.: Tam byl ten dvůr a stará škola, ne? Tam v tom dvoře byl ten švec. A kovář tu byl Roušal na Kojetíně.

L. J.: Pekárna byla směrem k nádraží, jak je teď Heli Food. Pekl se tam výborný chleba.

M. E.: To vedl někdo z Mirovic. Děti tam chodívaly na brigádu.

Mlékárna tu byla?

M. E.: Ano, to jsme chodili ještě s konývkou.

A kam?

L. J.: No to byla dole u Vávrů.

M. E.: Co byla drogerie.

A když jste chodily pro to mléko, to jste si nesli malou bandasku?

M. E.: Ano, nalévali nám to takovou delší plechovou nádobkou, asi püllitrovou, do konvice.

Měl někdo doma krávy? Tady z těch domků?

M. E.: Měli, já si pamatuju, že s nimi chodili na pastvu.

L. J.: Některé ženské chodily pást krávu tam někam, co je teďka Sokolská ulice, někam dozadu.

M. E.: Vedly je cestou na ty louky a paní Šobrová ta chodila s krávami tady

dole. Jak je teď ulice Sokolská. Šla nahoru až k Pahorkám.

A co husy?

M. E.: To jsme měli i nepříjemnost s jednou paní. Když nám tam potom udělali trochu ty záhony před barákem, tak ona měla hejno housat, tak si je tam pásla. No paní Růžicková (dnes Fírtová) si vzala deku a chtěla si tam sednout a bylo tam všude naděláno od těch housat. To jsme se tenkrát s panem Růžickou rozčilili, že oni mají dvorky, zahrady a my nemáme nic, tak aspoň tohle by nám mohli nechat. To bylo ještě zkraje, ze začátku.

M. E.: Jak se jmenovala ta paní holička, tady dole?

L. J.: Hadačová.

M. E.: Tak k těm Hadačům. K rodičům pana Hadače jsme chodili pro smetanu domáci. A ta byla strašně dobrá. Já nevím, možná už byli v JZD a měli už jen jednu tu krávu, to nevím přesně, ale pro to jsme tam chodili. Každý pátek.

A ještě mi řekněte, zmrzliny a nanuky, to bylo?

M. E.: Zmrzlinu dělal právě ten pan Žáček taky. On si to vyráběl. On byl cukrář. On byl takový malý, měl hrb a i ta paní byla taková malá.

L. J.: Já si pamatuju z mého mládí, to byla jen taková mražená šťáva. „FREDOLEDO“ se to jmenovalo. To si ale pamatuju z Prahy.

A za knihovnou vedle Kroužeckých byl prý taky nějaký obchod?

L. J.: To byla trafika paní Chourové.

M. E.: Bylo to na tom rohu, jak je teď Lipták.

A vodu jste měli jak, to už byl vodovod?

M. E.: To už byl vodovod.

L. J.: No věčně tady netekla voda. V létě třeba dva dny, musela jezdit cisterna. Takže se chodilo do studny tady k paní Jarolímkové, nebo byla ještě jiná studna?

L. J.: No tady sem do studny.

A kulturák, ten ještě nebyl?

M. E.: Ne, tady všude byly pole, já když jsem sem přišla, tak tady byly samé pole.

L. J.: Víš, že už si ani nepamatuju, jak jsou teďka postavené ty domky u hřiště, že jsme tam chodili do lesa, a to hřiště ani taky nebylo ještě.

M. E.: To ještě nebylo, to byly Pahorky. Tam jsme chodili, když byly děti malé. Třeba s kočárem, tam jsme si vzali deky, rozložili jsme si je tam. Děti lezly po dekách a my jsme se tam zapovídali.

Autobusy tady jezdili hodně? Kvůli horníkům, že?

M. E.: Ano, to sem jezdilo až z Písku, do Příbrami, hodně lidí. My jsme také jezdili tím autobusem do Příbrami.

Býval tady pochod na 1. Máje?

M. E.: No toho jsme se nikdy nezúčastnili.

L. J.: Lidi jezdili spíše do Příbrami.

Děti musely chodit povinně. Já vím, že na toho prvního máje bylo docela ošklivé počasí, tak jsem nutila děti, že jim to omluvím, aby nechodily. M. E.: Naše děti, když byly menší, tak nechodily. A potom, když Maruna šla v Příbrami a měla krátkou sukni. Vašek ten byl vzteklý, že jí kouká zadek, to byly ty krátký sukni. Já jí to vždycky večer prodloužila a ráno už šla zas v krátkém ☺.

A co kino?

M. E.: To bylo tam nahoře nad Přemyslem. Tam vždycky jsem si přinesla blechu ☺. I letní kino tady bylo, ale až později pod sokolovnou.

L. J.: A taky na hřišti.

M. E.: Na hřišti taky vlastně. Když dávali Slunce, seno, jahody, to si to tam pamatuju, že jsme byli tam na hřišti. Že nám byla hrozná zima.

L. J.: Víím, že to tam bylo, ale pamatuji si to až u Sokolovny. A taky byly zimy, že musel být člověk v bundách a v kozačkách.

M. E.: No dyť jo, to si právě pamatuju na tom Slunce, seno, jahody. A Marie Študentů šla domů ještě pro deku, že jsme si ji daly takhle na ramena.

Poznámka:

Posílala jsem paní Jonákové letos v zimě přepsaný text ke kontrole. Připsala tam pak větu:

Nevím, jestli to naše tlachání bude někoho ještě zajímat ☺

D.R.

MILÍNSKO V LITERATUŘE

ČÁKA, Jan. *Cesta na severovýchod*. Praha: Albatros, 1971.

Dostupné také z: <http://kramerusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:231c4e80-edd9-11e2-9923-005056827e52>.

str. 70 - 80

VRANEČ

Vrch u Milína, šest set šest metrů nad mořem, známý starými doly na stříbro a měď. Zprávy ze 16. století uvádějí, že v letech 1553 - 1574 se na zdejších šachtách vytěžilo tři sta sedmdesát hřiven stříbra.

V 18. století dolování zaniklo.

Později bylo obnoveno z důvodu těžby uranové rudy?

Ale rudonosný Vraneč nepředstavoval jenom zašlou historii. Na východním úbočí jsme uviděli moderní těžní věž. Kola se točila, v dole se pracovalo.

„Že by nějací zlatokopové?“

„Vlastně do Příbrami je odtud jenom skok,“ míní jsem. „A tam je to samej horník...“

Za chvíli jsme dorazili k nové vyhlídce.

Jeden průzor lesem ukázal Povltaví - zvlněná pásma kopců, která

v mlžnatém oparu vypadala, jako kdyby je namaloval. Druhý pohled byl podstatně bližší a taky v podstatě výraznější: ukazoval městečko rozložené na sva-
hu. Na nejvyšším místě kraloval kostel. Věž jako by napichovala veliký bílý
mrak.

„Kluci,“ řekl Mirek, „tak tohle je Milín.“

Rozhraní Brd a středního Povltaví

Nazdar kluci!

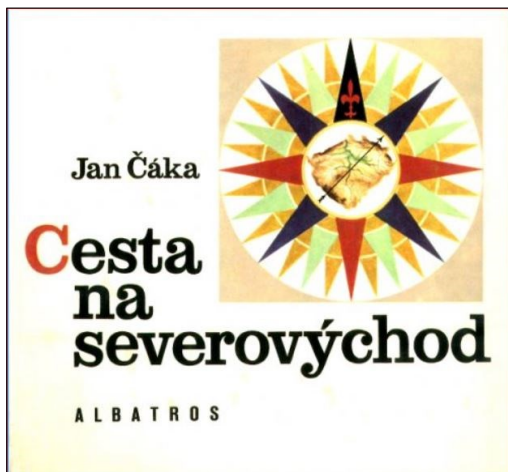
*Právě jsem si dal pořádnou ledovou sprchu, protože tohle je asi to
jediné, co může v současných vedrech probudit aspoň na chvíli k životu. Však
víte, v jaké pekle se může proměnit Praha v létě. Zůstali tady jenom ti, co mu-
seli, a já jsem bohužel mezi nimi. Vzpomínám na vás a trošičku vám závidím,
když si pomyslím, že tam v jižních Čechách přecházíte vlastně jenom od rybní-
ka k rybníku.*

*Ale teď už abych přešel k věci. Jste v Milíně. Taky tohle místo už dávno
znám, i když odtud nemám tak hezké vzpomínky jako ze Lnář. Snad vás něco
z toho, co vám chci o Milínu napsat, zaujme. Následující řádky pojmenovávám
Město na Zlaté stezce.*

Začnu o tom zlatě.

*Pokud vím, je trasa vaší cesty vlastně dílem náhody. A tahle náhoda
vás zavedla na „českou zlatonosnou linii“. Kdybyste se podívali na geologic-
kou mapu, viděli byste, jak se totožně s vaší přímkou napříč Čech táhne i jeden
druh horniny, a to středočeský žulový masív. A v téhle žule je – či lépe bylo –
roztroušeno zlato, které se rýžovalo na potocích a řekách ještě před příchodem
Slovanů. Když tohle povrchové zlato došlo, lidi se vydali po jeho stopách i pod
zem. Tehdy vzniklo české hornictví. Všechna hlavní historická zlatorudná ložiš-
ka v Čechách leží ve směru vaší cesty. Na Šumavě začínají v Kašperských Ho-
rách a pokračují přes Horažďovicko a Kasejovicko. Taky kolem Bělčic se do-
lovalo zlato a jeho těžba poznamenala i okolí Milína a Bytízu. Pořádně zlato-
nosná bývala i Kocába, na které je městečko „hor zlatých“ – Knín. Kocába
vás zavede do Štěchovic, které mají ve znaku dodnes symbol zlata a teprve
v hornickou slávou opředeném Jílovém zlatonosný terén končí.*

V milínské knihovně je kni-
hu možné zapůjčit

VLASTIVĚDNÉ TOULKY MILÍNSKEM - 15

Vrch Vraněč (608 m n.v.) : 49.6177064N, 14.0431578E

Najdete jej i na webu Vrcholovka.cz: www.vrcholovka.cz/vrchol/20961-vranec/ - můžete se po jeho zdolání s hrdostí zapsat nejen na webu, ale i do vrcholové knížky, která by měla být fyzicky na místě.

Naučná stezka Milín - Vrančice (49.6224442N, 14.0456806E):

<https://mapy.cz/turisticka?source=base&id=2329730&x=14.0419383&y=49.6179734&z=15>

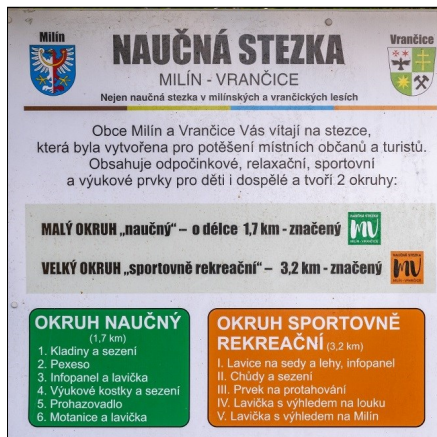
Obce Milín a Vrančice, za podpory Evropské unie a díky MAS Podbrdsko, vytvořily stezku pro místní občany i a turisty. Obsahuje množství odpočinkových, relaxačních, sportovních a výukových prvků pro děti i dospělé. I. malý okruh („naučný“) – o délce cca 1,7 km a II. velký okruh („sportovně rekreační“) – o délce cca 3,2 km.

Na stezce jsou také umístěny informace o historii území. Na webu Milína je ke stažení mapka (Kultura, sport, turistika/ Výlety v okolí).

Naučná stezka Vrančická dráha

(49.6142153N, 14.0363039E):

<https://mapy.cz/turisticka?q=Nau%C4%8Dn%C3%A1%20stezka&cat=1&source=base&id=2542926&ds=2&x=14.0391192&y=49.6172739&z=16>

Stezka vedoucí kolem pastviny. Trasa je značena dřevěnými šipkami. Na úvodním panelu je k dispozici plánec s polohou jednotlivých zastávek. Po cestě jsou i dvě odpočinková místa se stříškou. Ke dvěma zastavením je nutné přejít pastvinu - otevřít si elektrický ohradník. Můžete pak v tůních zahlédnout čolky obecné.

Mimořádná příloha Milínského zpravodaje vychází 4x ročně (jaro, léto, podzim, zima). Jde o periodický tisk územního samosprávného celku pro obec Milín (včetně osad). V tištěné podobě zdarma pouze v knihovně. Elektronicky zveřejňováno na www.milin.cz - v menu Život v obci.

Sazba a grafická úprava: D. Reiterová, **tisk:** Mgr. J. Pižl

Korektura textu: Mgr. V. Trantina, D. Reiterová

Foto na titulní straně: Dana Reiterová

Vydává Obec Milín (IČ: 00242730), 11. května 27, 262 31 Milín

a Knihovna Dr. E. Bořického Milín - sídlo redakce.

Tel. 318 691 414, 737 076 639, E-mail: knihovnamilin@volny.cz

Vydávání schváleno pod číslem: MK ČR E11721